

შავი ზღვის ზონის ატმოსფერული ჰაერის
ხარისხის მართვის 2025-2027 წლების
გეგმის
2025 წლის მონიტორინგის ანგარიში

გარემოს დაცვისა და ხოფლის მეურნეობის სამინისტრო

სარჩევი

მოკლე შეჯამება.....	3
შესავალი	5
ზოგადი პროგრესი.....	6
დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით	13
დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით	15
დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით	18
დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით	20
გამოწვევები და რეკომენდაციები.....	22
კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში.....	24

მოკლე შეჯამება

საქართველოს მთავრობის 2025 წლის 27 აგვისტოს N1438 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2025 - 2027 წლების გეგმა შავი ზღვის ზონისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს, რომლის მიზანია შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება.

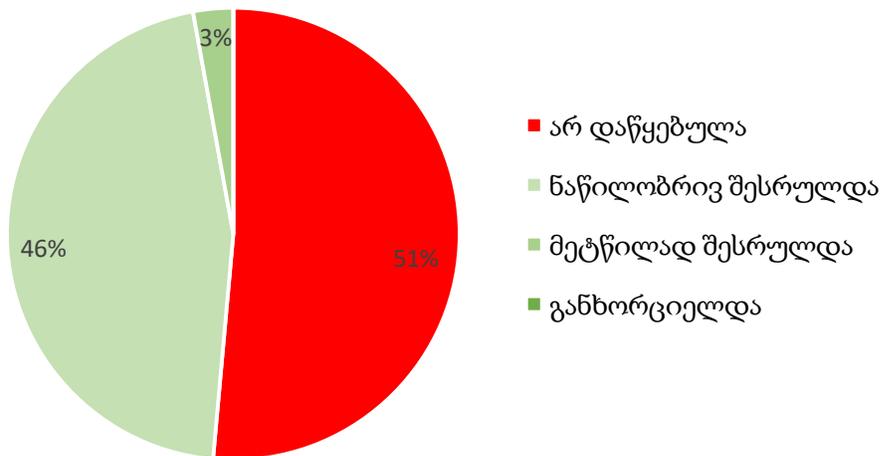
წინამდებარე ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის აქტივობების შესრულების შესახებ ინფორმაციას 2025 წლის 1 იანვრიდან - 2025 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით. ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებული იქნა შავი ზღვის ზონის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშემწყობი სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

მონიტორინგის შედეგად მიღებული 2025 წლის მაჩვენებლების ანალიზით ირკვევა, რომ შავი ზღვის ზონაში, საბაზისო მდგომარეობის (2023 წელი) მსგავსად მყარი ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაცია ავტომატური მონიტორინგის სადგურებზე არ აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმას. აზოტის დიოქსიდის საშუალო წლიური კონცენტრაცია კი დამატებით ერთ (სულ 3) დაკვირვების პუნქტზე აჭარბებს ნორმას. აგრეთვე, ქ. ბათუმში ნავთობტერმინალის მიმდებარედ არსებულ დაკვირვების პუნქტზე დაფიქსირდა ბენზოლის კონცენტრაციის ზღვრულად დასაშვებ ნორმაზე გადაჭარბება.

ქ. ბათუმში საანგარიშო პერიოდში დაფიქსირდა მყარი ნაწილაკების (PM_{10} , $PM_{2.5}$) კონცენტრაციის ზრდა, რაც ძირითადად ხშირი ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების ეპიზოდებითაა განპირობებული. შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკებისა და აზოტის ოქსიდების (NO_x) მასის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. შავი ზღვის ზონისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2027 წლის ბოლომდე. 1.3 და 1.4 ამოცანების კუთხით კი, საბაზისო დონესთან შედარებით შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტები ჯერჯერობით უცვლელია, ასევე არ დაფიქსირებულა მნიშვნელოვანი პროგრესი ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მხრივ.

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მეტწილად შესრულდა აქტივობების 3% (1 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 46% (16 აქტივობა). არ დაწყებულა 18 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 13%.

გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. ბათუმში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, განხორციელდა 182 სამრეწველო ობიექტის 209 ინსპექტირება. გამოვლინდა მშენებლობისა და დემონტაჟის და სამშენებლო მასალების ტრანსპორტირების დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 39 ფაქტი და ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 158 ფაქტი ქ. ბათუმსა და ქ. ფოთში. ქ. ბათუმში, ავტომობილებიდან გამონაბოლქვის დადგენილ ნორმასთან შეუსაბამობის 1089 ფაქტი იქნა გამოვლენილი. განხორციელდა ბენზინისა და დიზელის საწვავის 13 სინჯის აღება.

ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ქ. ბათუმში დაირგო 2 628 ძირი მწვანე ნარგავი. ქ. ფოთში მოეწყო 5 ათასი მ² ტროტუარი და დამონტაჟდა ელექტრომობილების დამტენი. ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესების კუთხით, შეძენილ იქნა ახალი ავტომატური მონიტორინგის სადგური, რომელიც განთავსდება ქ. ფოთში.

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შესამცირებლად, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ჭარბი რაოდენობა ქ. ბათუმში განსაკუთრებით ზაფხულის სეზონზე, რის საპასუხოდ აუცილებელია სუფთა ავტომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება. სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება. ჰაერის ხარისხის შეფასებისა სისტემის გაუმჯობესებისა და საზოგადოების გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების კუთხით გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განსახორციელებლად საჭიროა 2026 წელს ფინანსური და ადამიანური რესურსების მობილიზება.

შესავალი

საქართველოს მთავრობის 2025 წლის 27 აგვისტოს N1438 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2025 - 2027 წლების გეგმა შავი ზღვის ზონისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს. გეგმა მიზნად ისახავს შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირებას და ძირითადი დამბინძურებლების დონეების ნორმის ფარგლებში შენარჩუნებას, რაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე. „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგისა და მართვის ზონებისა და აგლომერაციების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 30 აგვისტოს №2-1293 ბრძანების მიხედვით, ქ. შავი ზღვის ზონა მოიცავს აჭარის, გურიის, სამეგრელო-ზემო სვანეთისა და აფხაზეთის სანაპიროზე მდებარე მუნიციპალიტეტებს, განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ქ. ბათუმს. გეგმის მიზნების შესაბამისად სამოქმედო გეგმა აერთიანებს ოთხ ამოცანას. ესენია:

- ამოცანა 1.1 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება
- ამოცანა 1.2 - შავი ზღვის ზონაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება
- ამოცანა 1.3 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება
- ამოცანა 1.4 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

წინამდებარე მონიტორინგის ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის ამოცანებისა და აქტივობების შესრულების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას 2025 წლის 1 იანვრიდან - 2025 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდში.

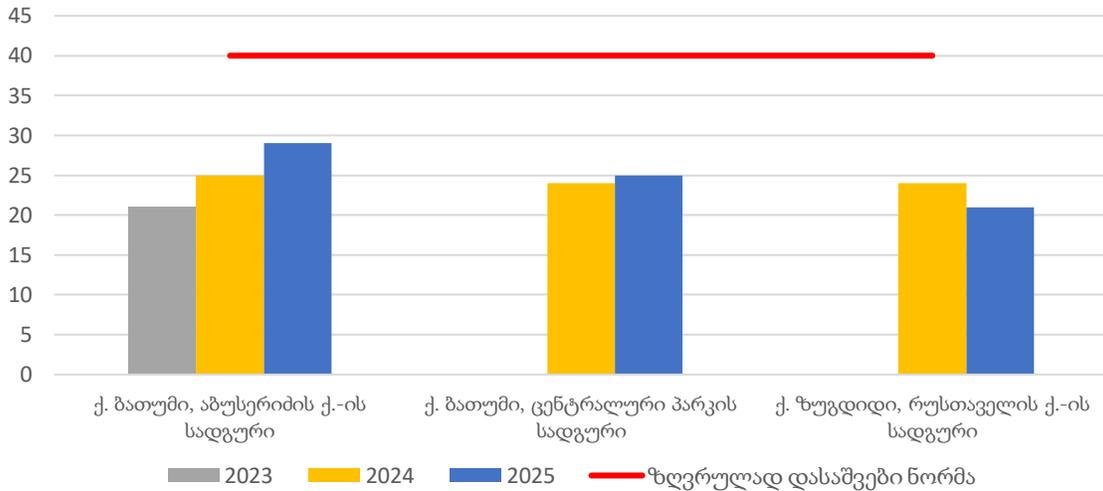
მონიტორინგის ანგარიში შემუშავდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტის ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოს კოორდინირებით პასუხისმგებელი უწყებებისგან მიღებული სტატუს ანგარიშების საფუძველზე. ანგარიში შესაბამისობაშია „პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის N629 დადგენილებით განსაზღვრულ წლიური ანგარიშის შემუშავების მეთოდოლოგიასთან.

ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2022 წლის 31 ოქტომბრის N2-812 ბრძანების საფუძველზე შექმნილი შავი ზღვის ზონის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშემწყობი სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

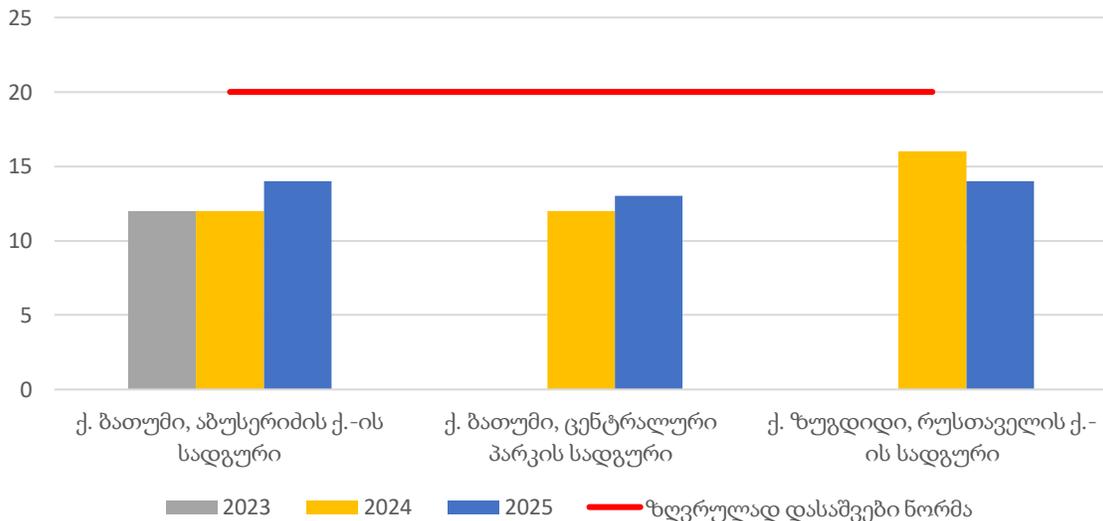
ზოგადი პროგრესი

როგორც უკვე აღინიშნა სამოქმედო გეგმა მიზნად ისახავს შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას, რაც გულისხმობს ყველა ძირითადი მავნე ნივთიერების, განსაკუთრებით კი აზოტის დიოქსიდისა და უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM₁₀, PM_{2.5}) კონცენტრაციის შემცირებას. მონიტორინგის შედეგად მიღებული 2025 წლის მაჩვენებლების ანალიზით ირკვევა, რომ შავი ზღვის ზონაში, საბაზისო მდგომარეობის (2023 წელი) მსგავსად მყარი ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაცია არ აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმას. საბაზისო მაჩვენებელთან შედარებით, აზოტის დიოქსიდის (NO₂) საშუალო წლიური კონცენტრაცია კი დამატებით ერთ (სულ 3) დაკვირვების პუნქტზე აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმას, რომელზედაც გაზომვები 2025 წლიდან დაიწყო.

PM10-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია შავი ზღვის ზონაში

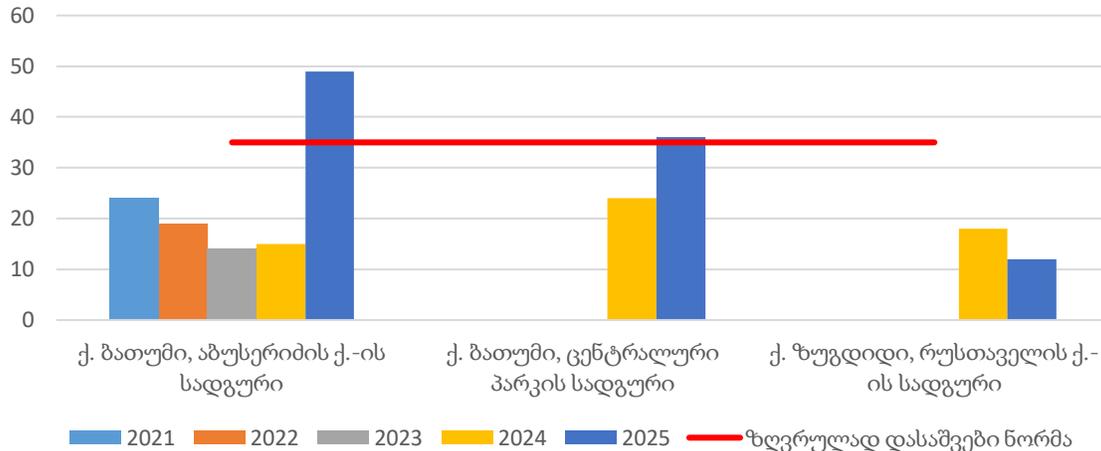

PM2.5-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია შავი ზღვის ზონაში

საანგარიშო პერიოდში შავი ზღვის ზონაში ჰაერის ხარისხის ავტომატური გაზომვები ხორციელდებოდა ქ. ბათუმში 2 სადგურით და ქ. ზუგდიდში 1 სადგურით. ქ. ბათუმში 2023-2025 წლებში დაფიქსირდა უმცირესი მყარი ნაწილაკების (PM₁₀ და PM_{2.5}) საშუალო წლიური კონცენტრაციების ზრდა ნორმის ფარგლებში (აბუსერიძის ქ.-ის სადგურზე: 21-29 მკგ/მ³ - PM₁₀ და 12-14 მკგ/მ³ - PM_{2.5}), ხოლო 2024-2025 წლებში ქ. ზუგდიდში კონცენტრაციები შემცირდა (24-21 მკგ/მ³ - PM₁₀ და 16-14 მკგ/მ³ - PM_{2.5}).

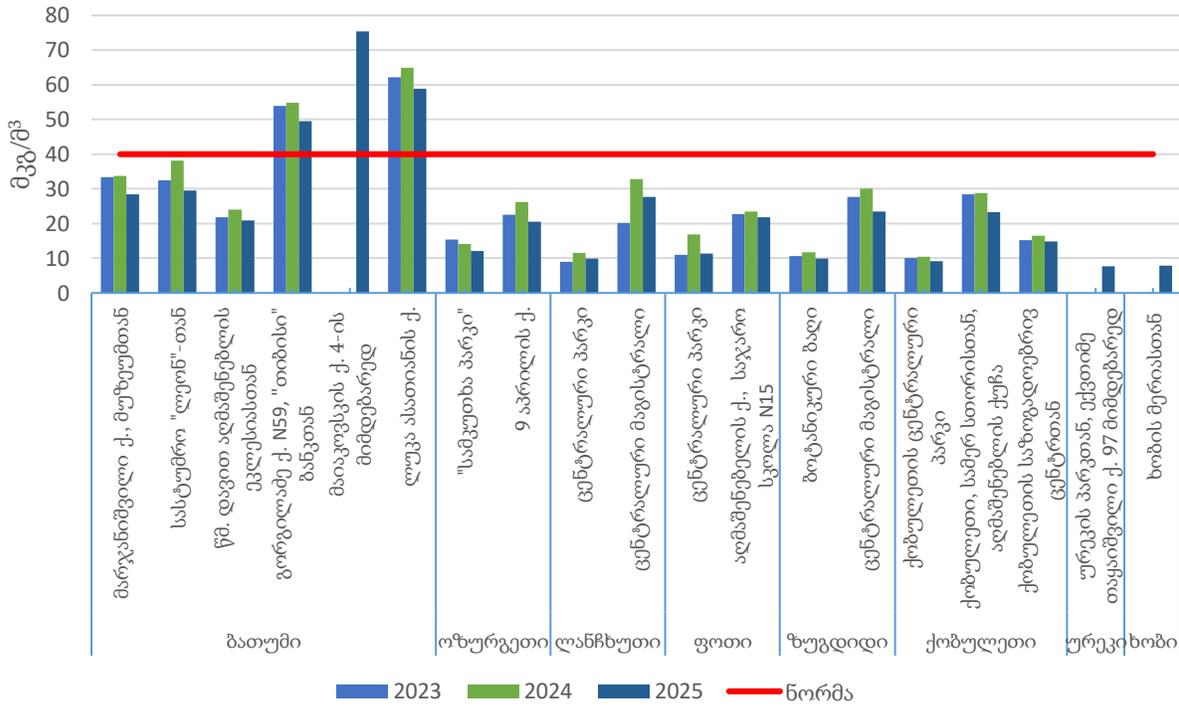
PM₁₀-ის საშუალო დღიური კონცენტრაციის გადაჭარბებათა რაოდენობა შავი ზღვის ზონაში

2025 წელს ზღვრულად დასაშვებ ნორმას (35 დღე) აღემატება PM₁₀-ის დღიური კონცენტრაციის გადაჭარბების შემთხვევები ქ. ბათუმის ორივე სადგურზე. მომატებული წლიური კონცენტრაციები ძირითადად განპირობებულია საანგარიშო პერიოდში ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების ეპიზოდების სიხშირით, კერძოდ ქ. ბათუმის, აბუსერიძის ქ.-ის სადგურზე 2025 წელს 49 დღის განმავლობაში დაფიქსირდა 50 მკგ/მ³-ზე მაღალი კონცენტრაცია, საიდანაც 38 გადაჭარბების შემთხვევა განპირობებული იყო სინოპტიკური პროცესებით (საქართველოს ტერიტორიაზე უდაბნოს მტვრის ნაწილაკების შემცველი ჰაერის მასების გავრცელებით). ბათუმის ცენტრალური პარკის სადგურზე კი დაფიქსირდა გადაჭარბების 36 შემთხვევა, საიდანაც 31 განპირობებული იყო ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით. ზუგდიდში კი გადაჭარბებების რაოდენობა (12) ნორმის ფარგლებშია.

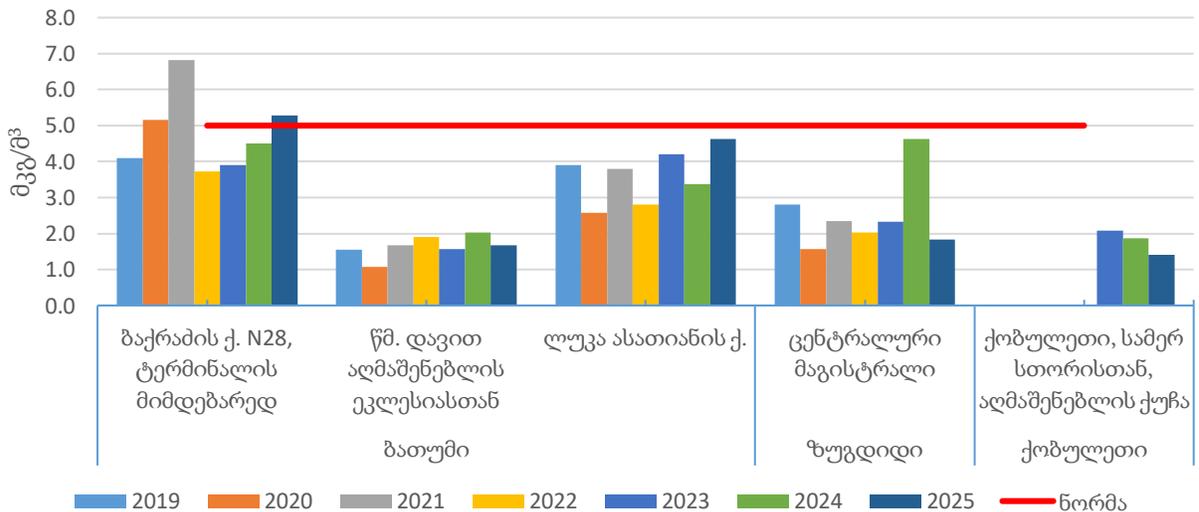
შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული გაზომვების მიღებულმა NO₂-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ 2025 წელს გადააჭარბა ნორმას (40 მკგ/მ³) 19 პუნქტიდან მონიტორინგის 3 პუნქტზე, რაც 1 პუნქტით მეტია 2023 წელთან შედარებით. კერძოდ, გადაჭარბება დამატებით დაფიქსირდა ქ. ბათუმში მაიაკოვსკის ქ. N4-ის მიმდებარედ, სადაც გაზომვები 2025 წლის მარტიდან დაიწყო. აღსანიშნავია, რომ აზოტის დიოქსიდის ფონური კონცენტრაცია ქ. ბათუმსა (ცენტრალურ პარკში) და ქ. ზუგდიდში მდებარე ავტომატურ სადგურებზე ნორმის ფარგლებშია. ზემოაღნიშნული ნორმებთან შეუსაბამო 3-ვე პუნქტი განთავსებულია საავტომობილო გზის მიმდებარედ, რაც ხაზს უსვამს, რომ აზოტის ოქსიდებით დაბინძურების უმთავრესი წყარო ავტოტრანსპორტია, განსაკუთრებით კი ურბანულ გარემოში.

შავი ზღვის ზონაში NO₂-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია

2025 წლისთვის არ დაფიქსირებულა გოგირდის დიოქსიდისა (SO₂) და ნახშირბადის მონოქსიდის (CO) ნორმაზე გადაჭარბების არც ერთი შემთხვევა. ქ. ბათუმში დაფიქსირდა ოზონის (O₃) ზღვრულ ნორმაზე (120 მკგ/მ³) გადაჭარბების 1 შემთხვევა, თუმცა აღნიშნული რაოდენობა არ აღემატება 3 წლის განმავლობაში დასაშვები გადაჭარბებების ზღვარს (25 გადაჭარბება). რაც შეეხება მძიმე მეტალებს (Pb, Cd, As, Ni) და ბენზ(ა)პირენს (C₂₀H₁₂), მათი კონცენტრაციის დადგენის მიზნით ხორციელდება მიღებული სინჯების ანალიზი.

ბენზოლის (C₆H₆) კონცენტრაცია შავი ზღვის ზონაში

2025 წლისთვის ბენზოლის (C₆H₆) ზღვრულად დასაშვებ ნორმაზე (5 მკგ/მ³) გადაჭარბების შემთხვევა ინდიკატორული გაზომვებით დაფიქსირდა ქ. ბათუმში, ბაქრადის ქ. N28, ტერმინალის მიმდებარედ, სადაც საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 5.3 მკგ/მ³. აღსანიშნავია, რომ ამ ლოკაციაზე მოჭარბებული კონცენტრაციები ასევე დაფიქსირდა 2020-2021 წლებში, რაც გამოწვეული ახლომდებარე ნავთობტერმინალში ნავთობპროდუქტების ჩატვირთვა/გადატვირთვით და ხაზს უსვამს ადგილზე აქროლადი ორგანული ნაერთების ავტომატური მონიტორინგის განხორციელების აუცილებლობას.

მიზანი	N	გავლენის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2027 წელი	მაჩვენებელი 2025 წლისთვის
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება შავი ზღვის ზონაში	1.1	შავი ზღვის ზონაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც PM _{2.5} -ის და PM ₁₀ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	0	0	0
	1.2	შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	2	1	3
	1.3	შავი ზღვის ზონაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ის, Cd-ის, As-ის, Ni-ის, C ₆ H ₆ -ის და C ₂₀ H ₁₂ -ის საშუალო კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	0	0	1

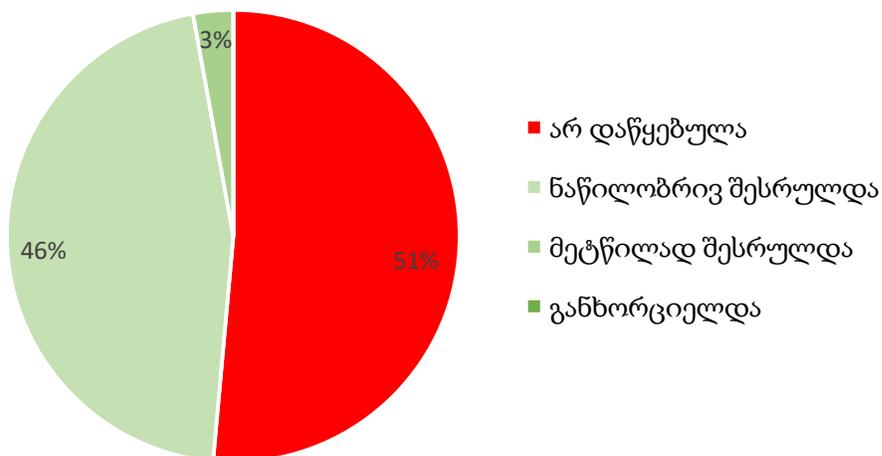
შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკებისა და აზოტის ოქსიდების (NO_x) მასის გამოსათვლელად საჭიროა შავი ზღვის ზონისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2027 წლის ბოლომდე. ამასთან, მიუხედავად იმისა, რომ საანგარიშო პერიოდში ქ. ბათუმში მყარი ნაწილაკების მომატებული კონცენტრაციები ძირითადად გამოწვეული იყო ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების ხშირი ეპიზოდებით, აღსანიშნავია, რომ ტბელ აბუსერიძის ქ. N^o1-თან მდებარე სადგურზე საბაზისო, 2023 წელთან შედარებით ანთროპოგენული წყაროებიდან გამოწვეული გადაჭარბების შემთხვევებმაც მოიმატა 7-დან 11 დღემდე.

2025 წელს საბაზისო დონესთან შედარებით შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ჰაერის დაბინძურების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასების სისტემა არ შეცვლილა და იგი კვლავაც აერთიანებს ჰაერის ხარისხის ავტომატურ მონიტორინგს, ინდიკატორულ გაზომვებს, გრავიმეტრიულ მონიტორინგსა და სტაციონარული წყაროებიდან ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაციას. ასევე, არ შეინიშნება პროგრესი შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	სამიზნე მაჩვენებელი	მაჩვენებელი საანგარიშო წლისთვის
1.1 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	მყარი ნაწილაკების (PM10) კონცენტრაციის დღიური ზღვრულად დასაშვები ნორმის გადაჭარბების შემთხვევების რაოდენობა ქ. ბათუმის ტბელ აბუსერძის ქ. №1-თან მდებარე სადგურზე, რომელიც არ არის გამოწვეული ტრანსასაზღვრო დაბინძურებით	7	0	11
1.2 შავი ზღვის ზონაში აზოტის დიოქსიდის (NO2) გაფრქვევების შემცირება	აზოტის დიოქსიდის (NO2) წლიური საშუალო კონცენტრაცია ატმოსფერულ ჰაერში ქ. ბათუმში ლუკა ასათიანის ქუჩაზე	65 მკგ/მ ³	55 მკგ/მ ³	უცნობია
1.3 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4
1.4 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	შავი ზღვის ზონაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	200	600	0

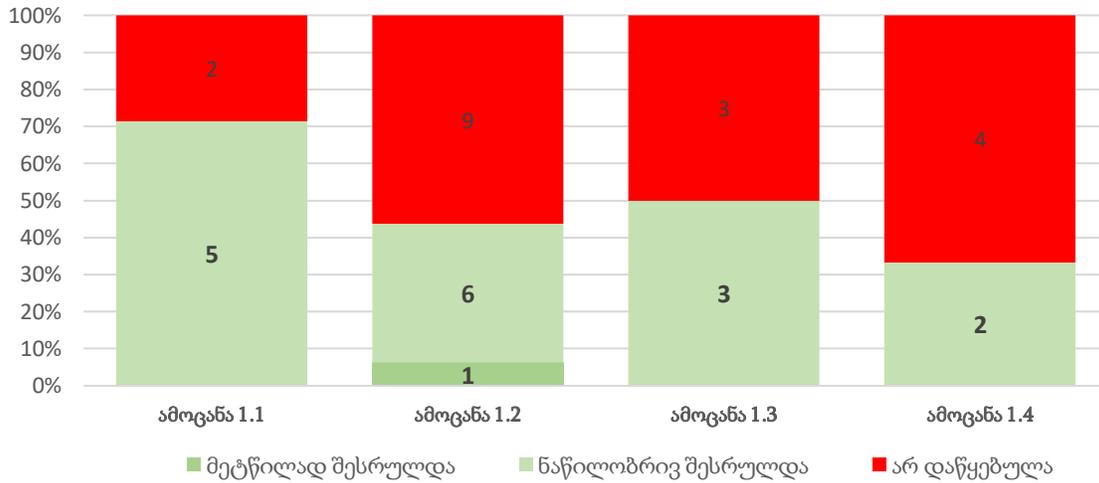
2025 წელს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დაგეგმილი 35 აქტივობიდან მიმდინარეობდა 17 აქტივობის განხორციელება. 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მეტწილად შესრულდა აქტივობების 3% (1 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 46% (16 აქტივობა). არ დაწყებულა 18 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 13%.

გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ამოცანებისა და განმახორციელებელი უწყებების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით მნიშვნელოვანი პროგრესი არ შეინიშნება.

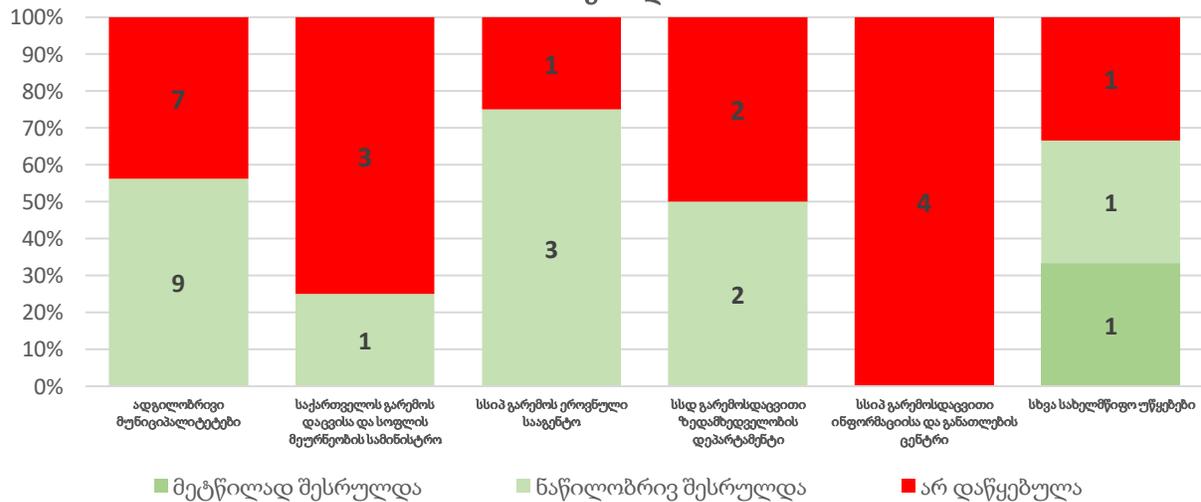
სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე ამოცანების ჭრილში

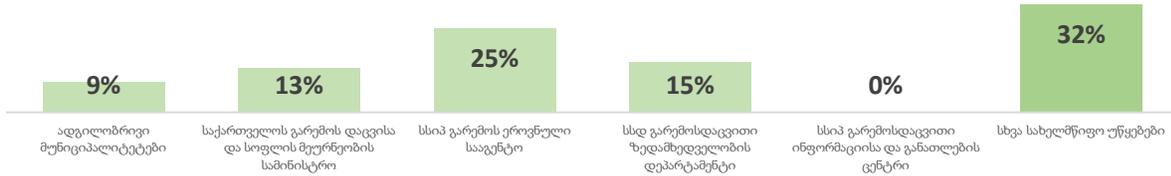
სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი ამოცანების ჭრილში, %

სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე პასუხისმგებელი უწყებების ჭრილში

სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი პასუხისმგებელი უწყებების კრილში, %

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. ბათუმში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, განხორციელდა 182 სამრეწველო ობიექტის 209 ინსპექტირება, მათ შორის, 7 ობიექტის კომპლექსური შემოწმება. გამოვლინდა მშენებლობისა და დემონტაჟის და სამშენებლო მასალების ტრანსპორტირების დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 91 ფაქტი ქ. ბათუმში და 67 ფაქტი ქ. ფოთში. განხორციელდა ბენზინისა და დიზელის საწვავის 13 სინჯის აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები. 2025 წელს ქ. ბათუმში, ავტომობილებიდან გამონაბოლქვის დადგენილ ნორმასთან შეუსაბამობის 1089 ფაქტი იქნა გამოვლენილი.

ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ქ. ბათუმში დაირგო 2 628 ძირი მწვანე ნარგავი. ქ. ფოთში მოეწყო 5 ათასი მ² ტროტუარი და დამონტაჟდა ელექტრომობილების დამტენი. ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკს (KfW) შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ განხორციელების თაობაზე.

ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესების კუთხით, შეძენილ იქნა ახალი ავტომატური მონიტორინგის სადგური, რომელიც განთავსდება ქ. ფოთში. აგრეთვე, შეფასდა ჰაერის ხარისხის მოდელირების სისტემის დანერგვისა და განხორციელებისთვის საჭირო გამოთვლითი რესურსები და პერსონალის საჭიროებები.

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირების მხრივ, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ჭარბი რაოდენობა ქ. ბათუმში განსაკუთრებით ზაფხულის სეზონზე. საჭიროა სუფთა ავტომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება, რათა შემცირდეს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულება. აუცილებელია გეგმით განსაზღვრულ აქტივობებთან ერთად დაიგეგმოს და განხორციელდეს დამატებითი აქტივობები ეროვნულ დონეზე. სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება. ჰაერის ხარისხის შეფასებისა სისტემის გაუმჯობესების კუთხით მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს არასაკმარისი

კვალიფიკაცია და ფინანსური რესურსების სიმწირე. საანგარიშო პერიოდში თითქმის არ ჩატარებულა საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების აქტივობები, შესაბამისად საჭიროა 2026 წელს რესურსების მობილიზება გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განსახორციელებლად და სამიზნე მაჩვენებლის მისაღწევად.

დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.1 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

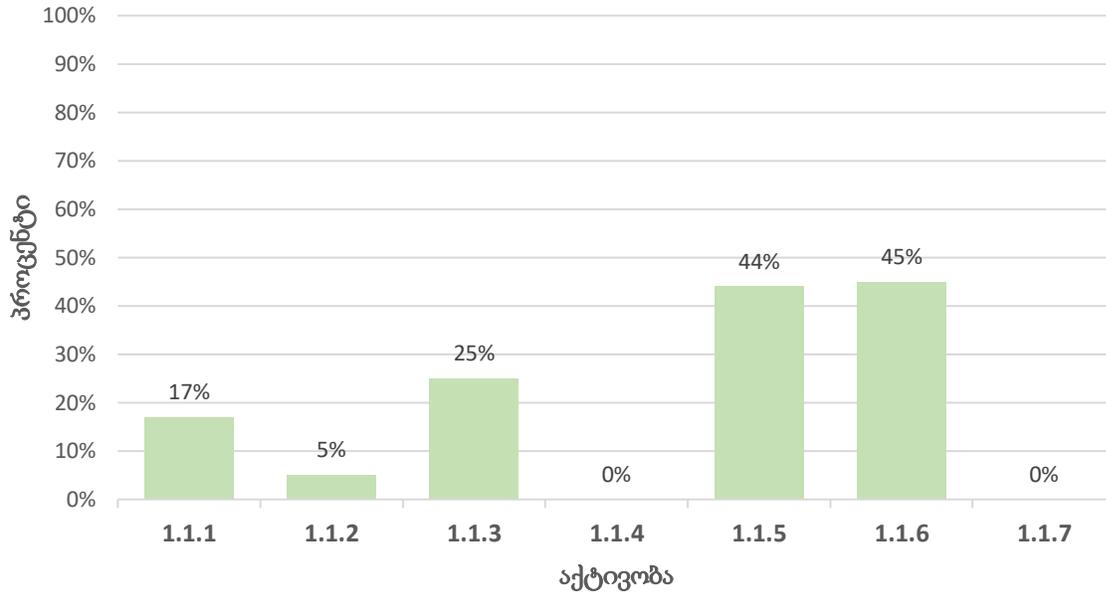
მიუხედავად იმისა, რომ ქ. ბათუმში მყარი ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია, ნორმას აღემატება დღიურ ზღვრულ მნიშვნელობაზე გადაჭარბების შემთხვევების რაოდენობა, რომელმაც საანგარიშო პერიოდში ტბელ აბუსერიძის ქ. №1-თან მდებარე სადგურზე 49 დღე შეადგინა და მათ შორის 38 იყო განპირობებული ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით. შესაბამისად, საბაზისო მდგომარეობასთან შედარებით 2025 წელს სადგურზე დაფიქსირდა 4-ით მეტი, სულ 11 გადაჭარბება, რომელიც არ არის გამოწვეული ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2023 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2027 წელი	მაჩვენებელი 2025 წლისთვის
1.1 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	მყარი ნაწილაკების (PM10) კონცენტრაციის დღიური ზღვრულად დასაშვები ნორმის გადაჭარბების შემთხვევების რაოდენობა ქ. ბათუმის ტბელ აბუსერიძის ქ. №1-თან მდებარე სადგურზე, რომელიც არ არის გამოწვეული ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით	7	0	11

პროგრესი - აქტივობის დონე:

1.1 ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 7 აქტივობიდან 5 ნაწილობრივ შესრულდა, 2 კი - არ დაწყებულა. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 19%. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.1 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 32 777 984 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 13 672 616 ლარი.

1.1 ამოცანის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან აღსანიშნავია, რომ ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დაირგო 2 628 ძირი მწვანე ნარგავი.

აღსანიშნავია, 2025 წელს შავი ზღვის ზონაში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში შავი ზღვის ზონაში გზდ-ს მიერ განხორციელდა 182 სტაციონარული სამრეწველო ობიექტის 209 ინსპექტირება, მათ შორის, 7 ობიექტის კომპლექსური შემოწმება. მუნიციპალური ინსპექციის მიერ კი დაფიქსირდა მშენებლობის, დემონტაჟის და ამტკვერებადი მასალების ტრანსპორტირების დროს მტვრის ემისიების პრევენციის მოთხოვნების დარღვევის 91 ფაქტი ქ. ბათუმში და 67 ფაქტი ქ. ფოთში.

შავი ზღვის ზონაში ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების მნიშვნელოვანი წყაროა გათბობის მიზნით მყარი საწვავის გამოყენება. საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა ქ.ბათუმსა და ქ. ფოთში 10 სასკოლო და სკოლამდელი სასწავლო დაწესებულების სამშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები, რომლებიც უზრუნველყოფილნი იქნებიან ბუნებრივ გაზზე მომუშავე გათბობის სისტემებით.

რისკები:

ამოცანის სრულყოფილად განხორციელებისა და მისი შედეგის ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევისათვის, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მშენებლობიდან და სამშენებლო მასალების განთავსებიდან, ტრანსპორტირებიდან და რეალიზაციიდან დაბინძურების შემცირება, რაც წარმოადგენს ქ. ბათუმში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს. ამ მხრივ აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება.

მყარი ნაწილაკებით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შერბილებისთვის მნიშვნელოვანია ქ. ფოთსა და განსაკუთრებით ქ. ბათუმში რეგულარულად ხორციელდებოდეს ქუჩების სველი წესით დასუფთავება, რისთვისაც შექმნილი და გამოყენებული უნდა იქნას რაოდენობის ტექნიკა.

შემდგომი ნაბიჯები:

2026 წელს გაგრძელდება 1.1 ამოცანის ფარგლებში გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობების განხორციელება. კერძოდ:

- გაგრძელდება შავი ზღვის ზონაში არსებული საწარმოების ინსპექტირება;
- გაგრძელდება ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, რეალიზაციისა და ტრანსპორტირების ზედამხედველობა;
- გაგრძელდება ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვის და ტყის გაშენება-აღდგენის ღონისძიებები;
- დასრულდება უფრო სუფთა საწვავზე მომუშავე საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები
- შექმნილ იქნება ტექნიკა ქუჩების სველი წესით დამუშავების მიზნებისთვის, რაც განხორციელდება რეგულარულად.

დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.2 - შავი ზღვის ზონაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

შავი ზღვის ზონაში მდებარე ქ. ბათუმი ქვეყნის ერთ-ერთი უმსხვილესი ურბანული ცენტრია და ჰაერის დაბინძურების ერთ-ერთი პრობლემური ზონაა საქართველოში. აზოტის დიოქსიდის (NO₂) დონეები, რომლის ძირითად წყაროს ავტოტრანსპორტი წარმოადგენს, აქ დაკვირვების რამდენიმე წერტილში აჭარბებს როგორც ეროვნულ ნორმებს (40 მკგ/მ³).

იმისათვის, რომ დავინახოთ თუ რა შედეგი გამოიღო აღნიშნულმა აქტივობებმა აუცილებელია შავი ზღვის ზონაში ავტოტრანსპორტიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული აზოტის ოქსიდების (NO_x) მასის საანგარიშო წლის მაჩვენებლის შედარება საბაზისო მაჩვენებელთან. საანგარიშო წლის მაჩვენებლის გამოსათვლელად საჭიროა შავი ზღვის ზონისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გეგმით 2027 წლის ბოლომდეა გათვალისწინებული.

2025 წელს აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, გურიისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში რეგისტრირებულ ავტომობილთა რაოდენობამ 280 ათასი ავტომობილი შეადგინა, რაც ქვეყანაში რეგისტრირებული საერთო ავტოპარკის 15%-ია. ამას ემატება ზაფხულის პერიოდში ტურისტულ სეზონზე დამსვენებელთა რაოდენობა და ტრანზიტული ავტომობილები, რომელთა დაახლოებით ნახევარი როგორც წესი სარფის გავლით შემოდის საქართველოში.

აზოტის დიოქსიდით დაბინძურება საავტომობილო გზების მიმდებარედ წარმოადგენს ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევას ქ. ბათუმში, რაზეც მოწმობს ჩატარებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ინდიკატორული გაზომვები შედეგები. როგორც უკვე აღინიშნა, აზოტის დიოქსიდის (NO₂) საშუალო წლიური კონცენტრაცია ქალაქის 3 დაკვირვების პუნქტზე აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას. აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების პრობლემის გადასაწყვეტად სამოქმედო გეგმის ფარგლებში გათვალისწინებულ აქტივობებთან ერთად საჭიროა დამატებითი, უფრო ამბიციური აქტივობების დაგეგმვა და დროული განხორციელება ეროვნულ დონეზე.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2023 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2027 წელი	მაჩვენებელი 2025 წლისთვის
1.2 შავი ზღვის ზონაში აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) გაფრქვევების შემცირება	შავი ზღვის ზონაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის დიოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობა შეწონილი ავტომობილების რაოდენობასთან	65 მკგ/მ ³	55 მკგ/მ ³	უცნობია

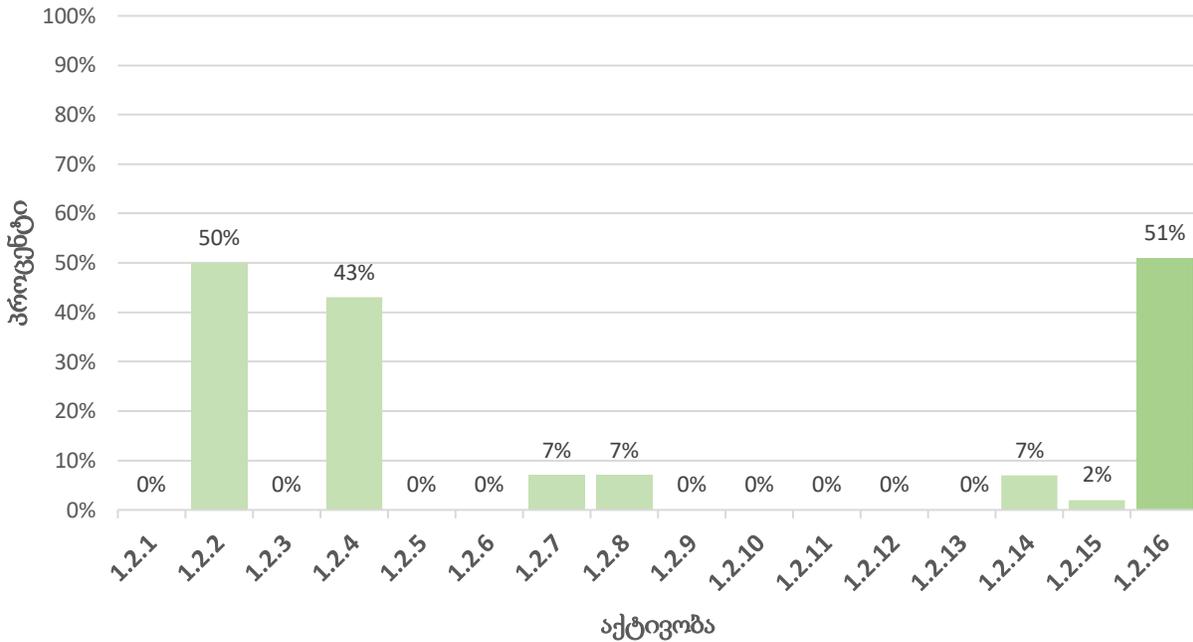
პროგრესი - აქტივობის დონე:

1.2 ამოცანის ამოცანა 1.2-ის ფარგლებში გათვალისწინებული 16 აქტივობიდან:

- 1 აქტივობა მეტწილად შესრულდა;
- 6 აქტივობა ნაწილობრივ შესრულდა;
- 9 აქტივობა ჯერ არ დაწყებულა (0%).

ჯამში, მეორე ამოცანის პროგრესი 10%-ს შეადგენს. აქტივობები განხორციელდა ადმინისტრაციული ხარჯებით, საბიუჯეტო და დონორული დაფინანსებით. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.2 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 16 061 924 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 535 616 ლარი.

ამოცანა 1.2-ის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

გადაადგილების ალტერნატიული საშუალებების განვითარების კუთხით აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში ქ. ფოთში მოეწყო 5 000 მ² ტროტუარი. აგრეთვე, ფოთში დამონტაჟდა ელექტრომობილების ერთი დამტენი.

შავი ზღვის ზონის ფარგლებში საავტომობილო ბენზინისა და დიზელის საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, შერჩევითი წესით განხორციელდა ბენზინისა და დიზელის საწვავის 13 სინჯის აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები. 2025 წელს ქ. ბათუმში, ავტომობილებიდან გამონაბოლქვის დადგენილ ნორმასთან შეუსაბამობის 1089 ფაქტი იქნა გამოვლენილი. შერჩეულ იქნა და სსიპ სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტოს გადმოეცა ადგილი აჭარის რეგიონში საერთაშორისო მნიშვნელობის გზებზე, სადაც გზისპირა ზონაში განხორციელდება ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საგზაო ინსპექტირება. საგზაო ინსპექტირება, რომელიც სხვა კომპონენტებთან ერთად, მოიცავს გამონაბოლქვის კანონმდებლობით დაშვებული ნორმების კონტროლსაც. მძიმე საწვავის, საზღვაო საწვავისა და გაზოილის სინჯების აღების სისტემის შესაქმნელად და ანალიზის მეთოდების დასადგენად შემუშავებულია სამართლებრივი აქტის პროექტი.

ამოცანის 6 ძირითადი აქტივობის (ჭკვიანი შუქნიშნების სისტემის დიზაინის გაფართოება, ძველ ბათუმში ავტომობილების გადაადგილების შეზღუდვა, ავტობუსების სავალი ზოლების ქსელის გაფართოება და ავტობუსის კეთილმოწყობა, ველოსიპედისა და ტროტუარების მოწყობა/რეაბილიტაცია) განხორციელება ქ. ბათუმში დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) ფინანსური მხარდაჭერით. საანგარიშო

პერიოდში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KFW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება პროექტის განხორციელების თაობაზე.

რისკები:

ქ. ბათუმში აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაციის მიზეზია მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების მზარდი რაოდენობა, განსაკუთრებით ტურისტულ სეზონსა და ტრანზიტული მიზნებისთვის. საჭიროა დამატებითი ძალისხმევა, განსაკუთრებით სატრანსპორტო ნაკადების ეფექტური მართვის, დაბალი ემისიის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენების წახალისების და გადაადგილების ალტერნატიული საშუალებების განვითარების მიმართულებით. ჰაერის ხარისხის მდგრადი გაუმჯობესებისთვის აუცილებელია დარჩენილი აქტივობების სრული იმპლემენტაცია და დაგეგმილი ღონისძიებების ეფექტური განხორციელება.

გამოწვევას წარმოადგენს არასაკმარისი ფინანსური რესურსი, რაც განაპირობებს დეფიციტური და დონორული დაფინანსების მქონე აქტივობების შეზღუდულ პროგრესს.

შემდგომი ნაბიჯები:

2026 წელს 1.2 ამოცანის ფარგლებში გაგრძელდება გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობები:

- გაგრძელდება ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომელთა მიზანია ფეხით და ველოსიპედით გადაადგილების ხელშეწყობა;
- ჩატარდება დიზელისა და ბენზინის სინჯების აღება; მოხდება დიზელისა და ბენზინის ხარისხის ეროვნული სტანდარტების შედარებითი ანალიზი საერთაშორისო სტანდარტთან; განისაზღვრება მძიმე საწვავის, საზღვაო საწვავისა და გაზოილის სინჯების აღებისა და ანალიზის მეთოდები;
- დაინერგება სატვირთო ტრანზიტული ავტომობილების ემისიის კონტროლის სისტემა და გაიზრდება ქ. ბათუმში ავტომობილების გამონაბოლქვის კონტროლის ინტენსივობა;
- გაიზრდება ელექტრომობილების დამტენების რაოდენობა.

დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.3 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

საანგარიშო წლის მდგომარეობით, შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემა არსებითად უცვლელია და კვლავ მოიცავს ოთხ ძირითად ინსტრუმენტს: ავტომატურ მონიტორინგს, ინდიკატორულ მონიტორინგს, გრავიმეტრულ მონიტორინგს და სტაციონარული წყაროებიდან ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაციას.

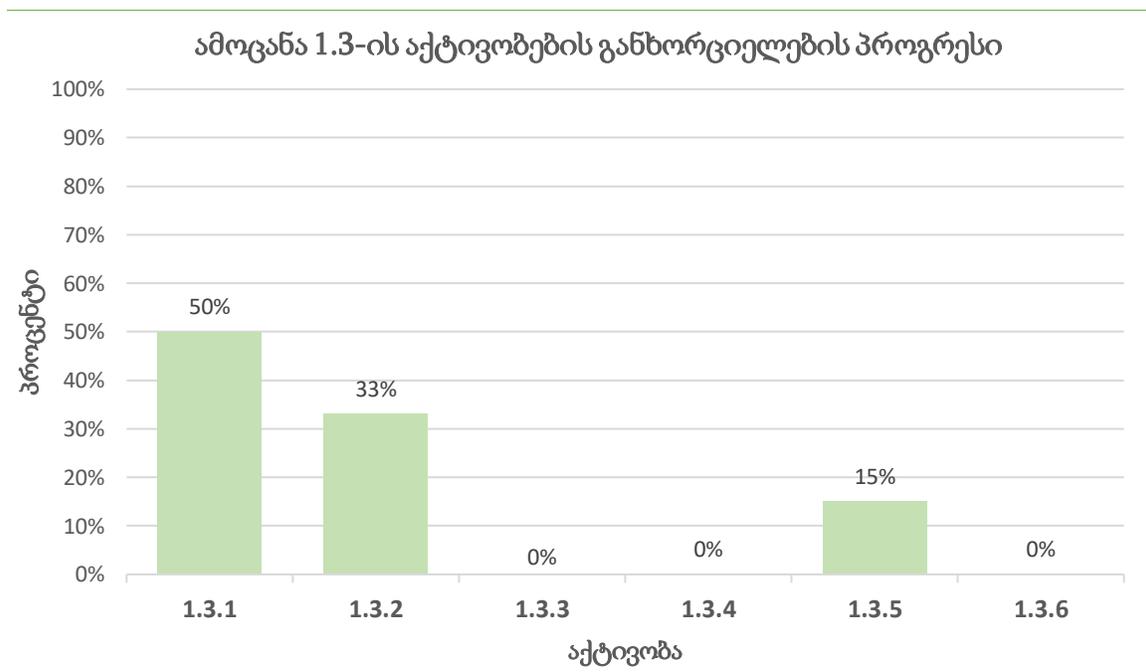
მიუხედავად იმისა, რომ ჰაერის ხარისხის შეფასების არსებული სისტემა ფუნქციონირებს და აწვდის მონაცემებს სხვადასხვა დაბინძურების პარამეტრებზე, პროგრესის თვალსაზრისით

მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებები არ დაფიქსირებულა. ამოცანის ფარგლებში განსაზღვრული 5 აქტივობის განხორციელება 2027 წლისთვის არის დაგეგმილი. შესაბამისად, 2025 წლის განმავლობაში ძირითადი აქცენტი გაკეთდა მომზადების სამუშაოებზე, რათა 2026-2027 წლებში ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება განხორციელდეს.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2024 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2027 წელი	მაჩვენებელი 2025 წლისთვის
1.3 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4

პროგრესი - აქტივობის დონე:

1.3 ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 6 აქტივობიდან 3 შესრულდა ნაწილობრივ, ხოლო 3 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 16%. აქტივობების განსახორციელებლად გათვალისწინებული 494 308 ლარიდან საანგარიშო წელს დაიხარჯა 571 009 ლარი, რაც ძირითადად განპირობებულია ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სადგურის გაზრდილი საფასურით.

ფინანსური რესურსებისა და შესაბამისი ექსპერტიზის დეფიციტმა მნიშვნელოვნად შეზღუდა აღნიშნული აქტივობების განხორციელების შესაძლებლობა. ამ მიმართულებით პროგრესის მიღწევა დამოკიდებულია საერთაშორისო დონორული დაფინანსების მოპოვებასა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობაზე.

საანგარიშო პერიოდში ევროკავშირის პროექტის მხარდაჭერით შეძენილ იქნა ქ. ფოთში განსათავსებელი ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის ახალი ავტომატური სადგური. სადგურის

განთავსებისთვის მოძიებული ადგილი სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს კუთვნილებაში გადმოეცა. აგრეთვე, შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული გაზომვების წერტილების რაოდენობა გაიზარდა 22-დან 25-მდე და მონიტორინგი ტარდება დამატებით დაბა ურეკის, ქ. ხობისა და ქ. ბათუმის თითო-თითო წერტილებზე.

აგრეთვე, საანგარიშო პერიოდში ევროპელმა ექსპერტებმა ჩაატარეს კვლევა და მოამზადეს ანგარიში, რომელშიც განსაზღვრულია ჰაერის ხარისხის მოდელირების სისტემის დანერგვისა და განხორციელებისთვის საჭირო გამოთვლითი რესურსებისა და პერსონალის საჭიროებები.

რისკები:

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი გაუმჯობესებისთვის დაგეგმილი აქტივობების განხორციელება გარკვეულ გამოწვევებთან არის დაკავშირებული. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ პროცესის წინსვლა დიდწილად დამოკიდებულია დაფინანსების უზრუნველყოფაზე, რაც მნიშვნელოვნად ზღუდავს საკუთარი რესურსებით თანამედროვე მეთოდოლოგიების დანერგვას, ასევე შესაბამისი სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას.

შემდგომი ნაბიჯები:

2026 წელს დამონტაჟდება და ამოქმედდება ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის ახალი სადგური ქ. ფოთში. ევროკავშირის მხარდაჭერით დაინერგება ჰაერის ხარისხის მოდელირებისა და პროგნოზირების სისტემა, რომელიც მოიცავს ჰაერის ხარისხის მოდელს შავი ზღვის ზონისთვისაც. შესაბამისი ფინანსური რესურსების მოძიების შემთხვევაში, აგრეთვე განხორციელდება სხვა აქტივობებიც.

დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.4 - შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

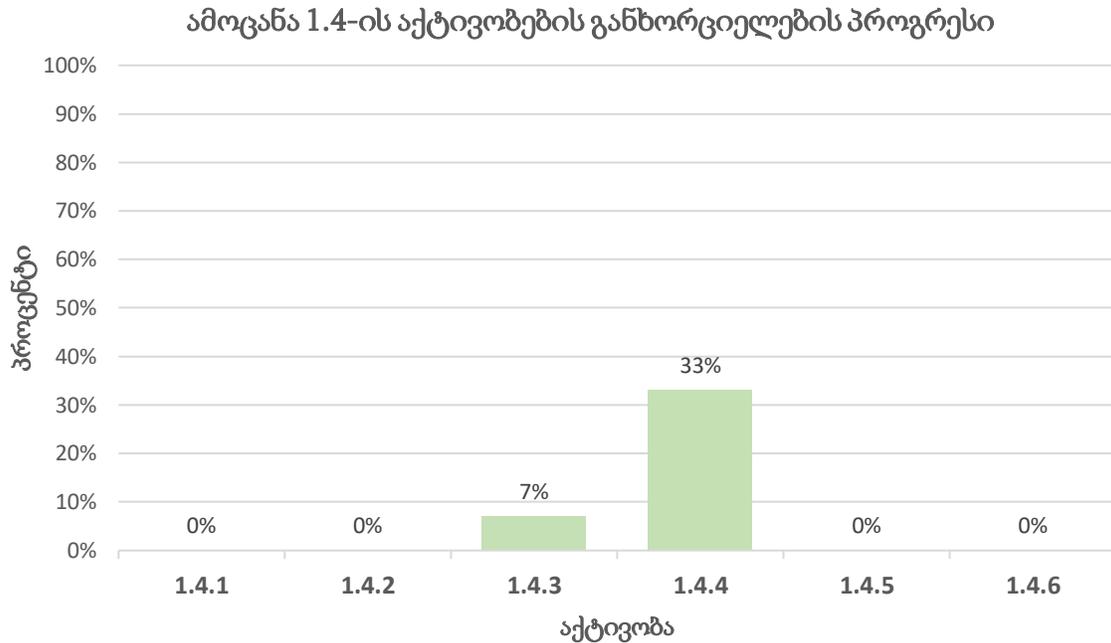
პროგრესი - ამოცანის დონე:

ჰაერის დაცვის საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მნიშვნელოვან მიმართულებად რჩება შავი ზღვის ზონაში ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების პროცესში. საანგარიშო პერიოდში არ გამართულა გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელიც ორიენტირებული იქნება უშუალოდ შავი ზღვის ზონაში მცხოვრები მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებაზე. შესაბამისად, არ დაფიქსირებულა პროგრესი ამოცანის ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევის კუთხით.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2023 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2025-2027 წლები	მაჩვენებელი 2025 წლისთვის
1.4 შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის	შავი ზღვის ზონაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი	200	600	0

პროგრესი - აქტივობის დონე:

ამოცანა 1.4-ის ფარგლებში დაგეგმილი 6 აქტივობიდან 2 შესრულდა ნაწილობრივ, ხოლო დანარჩენი 4 აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 7%. აქტივობებზე გამოყოფილი 89 200 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში არ დახარჯულა.

ამოცანის ფარგლებში 2025 წლის განმავლობაში ქ. ბათუმში შიდასაქალაქო ავტობუსის 105 მძღოლმა გაიარა ეკო-მართვის ტრენინგი. ამასთან, მიმდინარეობდა მოსამზადებელი სამუშაოები გარემოსდაცვითი ცნობიერების ღონის ამაღლების აქტივობათა ჩასატარებლად.

რისკები:

არასაკმარისი ფინანსური და ადამიანური რესურსი წარმოადგენს გამოწვევას სრულფასოვანი გარემოსდაცვითი საინფორმაციო და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიების ორგანიზებისთვის. საჭიროა სათანადო ფინანსური რესურსის დროული მოზიდვა, რათა ამოცანის ფარგლებში დასახული სამიზნე მაჩვენებლები გეგმის განხორციელების დასასრულს იქნას მიღწეული.

შემდეგი ნაბიჯები

2026 წელს განხორციელდება გეგმით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი ცნობიერების ღონის ამაღლების ყველა აქტივობის განხორციელება უმრავლესობა, კერძოდ:

- მოეწყობა აქტივობები საგანმანათლებლო დაწესებულებების მოსწავლეებისთვის;

- შემუშავდება და გავრცელდება ჰაერის დაბინძურების საკითხებზე საინფორმაციო მასალები;
- ორგანიზებული იქნება მდგრადი მობილობის, სამშენებლო საქმიანობის პროცესში მტვრის ემისიების პრევენციისა და სასოფლო-სამეურნეო ნარჩენების ღია წვის მავნე ზემოქმედების შესახებ ცნობიერების ასამაღლებელი ღონისძიებები;
- ჩატარდება ტრენინგები საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მძღოლებისთვის ეკო მართვის წესების შესახებ.

გამოწვევები და რეკომენდაციები

შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მრავალი გამოწვევა იკვეთება, რაც ამოცანების და ამოცანების ფარგლებში გათვალისწინებული აქტივობების სრულფასოვან განხორციელებას აფერხებს. შეზღუდული პროგრესი (მხოლოდ 13%) ფიქსირდება როგორც გეგმის აქტივობების განხორციელების, ასევე სამიზნე მაჩვენებლების მიღწევის კუთხით.

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირების მხრივ, კვლავ მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების მზარდი რაოდენობა ქ. ბათუმში განსაკუთრებით ზაფხულის სეზონზე. აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების შემცირების კუთხით, ეკოლოგიური ტრანსპორტის წახალისება უმნიშვნელოვანესი საკითხია, განსაკუთრებით მაშინ როცა მსგავსი ტრანსპორტის (ჰიბრიდი, ელექტრო) წილი ავტოპარკში მცირეა. საჭიროა ჰიბრიდების, ელექტრომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება, რათა შემცირდეს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულება. აუცილებელია გეგმით განსაზღვრულ აქტივობებთან ერთად დაიგეგმოს და განხორციელდეს დამატებითი აქტივობები ეროვნულ დონეზე, ვინაიდან აზოტის დიოქსიდით დაბინძურება საქართველოს სხვა მსხვილ ქალაქებშიც ფიქსირდება.

სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, რომელიც დედაქალაქში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს წარმოადგენს, აუცილებელია უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება, რისთვისაც უნდა მოხდეს საზედამხედველო უწყების ადამიანური შესაძლებლობის გაძლიერება და მონიტორინგის მეთოდოლოგიის გაუმჯობესება.

მნიშვნელოვანია უფრო მეტი ყურადღება დაეთმოს ქუჩების სველი წესით დასუფთავებას მოწინავე ტექნოლოგიების გამოყენებით, რომლებიც უზრუნველყოფენ ქუჩის მორეცხვას/მორწყვას/დასველებას და მტვრის ნაწილაკების სრულ მოცილებას ქუჩების ზედაპირებიდან ან მათ დროებით ჩახშობას. საჭიროა სათანადო ადმინისტრაციული რესურსის გამოყოფა შესაბამისი ტექნიკის შესაძენად.

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი ჯანმრთელობაზე გავლენის შეფასების მიმართულებით გამოწვევაა არასაკმარისი კვალიფიკაცია და რესურსების სიმწირე, რის საპასუხოდაც საჭიროა დამატებითი კადრების მოზიდვა, არსებული კადრების გადამზადება და ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა მათ შორის საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან.

საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში გადამწყვეტი ფაქტორია. ამ მიმართულებით საანგარიშო პერიოდში შავი ზღვის ზონაში თითქმის არ ჩატარებულა საინფორმაციო ღონისძიება, რაც ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მოსახლეობის ჩართულობას ამცირებს. მიზანშეწონილია გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების სრულად განხორციელება, რაც კიდევ უფრო გააძლიერებს საზოგადოების ინფორმირებულობას და მონაწილეობის ხარისხს ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში. მოსახლეობის ჩართულობის გასაზრდელად სასურველია საჯარო შეხვედრების, ტრენინგებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების ორგანიზება როგორც სკოლებში, ისე საზოგადოებრივ სივრცეებში.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევა, რაც ხელს უშლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესის მონიტორინგს არის არასაკმარისი ადამიანური რესურსები სამოქმედო გეგმის სამდივნოში (ატმოსფერული ჰაერის სამმართველო), რაც ართულებს გეგმის განხორციელების პროგრესის ზუსტ შეფასებას და ანგარიშების დროულ მომზადებას.

კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

N	მიზანი/ამოცანა	გავლენის/ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი საანგარიშო წლისთვის	პროგრესი (აღწერა)
1	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება შავი ზღვის ზონაში	შავი ზღვის ზონაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	0	0	0	შავი ზღვის ზონაში საანგარიშო სრული პერიოდის განმავლობაში განთავსებული იყო ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის 3 ავტომატური სადგური, რომელიც უწყვეტ რეჟიმში ზომავდა ატმოსფერულ ჰაერში მანვნი ნივთიერებებთან, მათ შორის მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) კონცენტრაციას. სადგურები განთავსებულია ქ. ბათუმში, ტ. აბუსერიძის ქუჩა N1-ში, ბათუმის ცენტრალური პარკში და ქ. ზუგდიდში, რუსთაველის ქუჩა N192-თან. სადგურებზე 2025 წელს PM10-ისა და PM2.5-ის საშუალო წლიური კონცენტრაციები არ აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს.
		შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO2-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	2	1	3	შავი ზღვის ზონაში NO2-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ 2025 წელს გადააჭარბა ნორმას (40 მკგ/მ ³) ქ. ბათუმში მონიტორინგის სამ პუნქტზე: გორგილაძე ქ. N59, "თიბისი" ბანკთან (50 მკგ/მ ³), ლუკა ასათიანის ქ. (59 მკგ/მ ³) და მაიაკოვსკის ქ. 4-ის მიმდებარედ (75 მკგ/მ ³).
		შავი ზღვის ზონაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც SO2-ის, CO-ს, O3-ის, Pb-ის, Cd-ის, As-ის, Ni-ის, C6H6 -ის და C20H12-ის საშუალო კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	0	0	1	2025 წლისთვის არ დაფიქსირებულა SO2-სა და CO-ს ზღვრულ ნორმაზე გადაჭარბების არც ერთი შემთხვევა; ქ. ბათუმში დაფიქსირდა ოზონის (O3) ზღვრულ ნორმაზე (120 მკგ/მ ³) გადაჭარბების 1 შემთხვევა, თუმცა აღნიშნული რაოდენობა არ აღემატება 3 წლის განმავლობაში დასაშვებ გადაჭარბებების ზღვარს (25 გადაჭარბება). რაც შეეხება Pb-ს, Cd-ს, As-ს, Ni-ს და C20H12-ს, მათი კონცენტრაციის დადგენის მიზნით ხორციელდება მიღებული სინჯების ანალიზი.
1.1	შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	მყარი ნაწილაკების (PM10) კონცენტრაციის დღიური ზღვრულად დასაშვები ნორმის გადაჭარბების შემთხვევების რაოდენობა ქ. ბათუმის ტბელ აბუსერიძის ქ. №1-თან მდებარე	7	0	11	2025 წელს დაფიქსირდა მყარი ნაწილაკების (PM10) კონცენტრაციის დღიური ზღვრულად დასაშვები ნორმის გადაჭარბების 49 შემთხვევა ქ. ბათუმის ტბელ აბუსერიძის ქ. №1-თან მდებარე სადგურზე, რომელთაგან 38 იყო განპირობებული სინოპტიკური პროცესებით (ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით), ხოლო 11 არ იყო გამოწვეული ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით.

		სადგურზე, რომელიც არ არის გამოწვეული ტრანსსასაზღვრო დაბინძურებით				
1.2	შავი ზღვის ზონაში აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) გაფრქვევების შემცირება	შავი ზღვის ზონაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობა შეწონილი ავტომობილების რაოდენობასთან	65 მკგ/მ ³	55 კგ/ერთ	უწნობა	შავი ზღვის ზონაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობის გამოსათვლელად საჭიროა შავი ზღვის ზონაში ჰაერში ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2027 წლის ბოლომდე.
1.3	შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4	შავი ზღვის ზონაში სააგარმოწლის მდგომარეობითა ტრანსფერულ ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემა მოცავს შემდეგ ინსტრუმენტებს: 1. ავტომატური მონიტორინგი; 2. ინდეკატორული მონიტორინგი; 3. გრავიმეტრიული მონიტორინგი; 4. სტაციონარულ წყაროებიდან ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაცია;
1.4	შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	შავი ზღვის ზონაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	200	600	0	საანგარიშო პერიოდში არ გამართულა გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელიც ორიენტირებული იქნება უშუალოდ შავი ზღვის ზონაში მცხოვრები მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ზნობიერების ამაღლებაზე.

#	აქტივობა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		პასუხისმგებელი უწყება	შესრულების ვადა	სტატუსი	პროგრესი	მოკლე აღწერა	ფერი	ბიუჯეტი 2025-2027 (ლ)	ბიუჯეტის შესრულება 2025	გამოწვევები, რისკები, რეკომენდაციები (მოკლე აღწერა)
1.1.1	შავი ზღვის ზონაში არსებული ინსპექტირების რაოდენობის გაზრდა	1.1.1.1	შავი ზღვის ზონაში წელიწადში ჩატარებული სულ მცირე 200 ინსპექტირება	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	17%	2025 წელს შავი ზღვის ზონაში განხორციელდა ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელი 182 რეგულირების ობიექტის 209 ინსპექტირება, მათ შორის, წლიური გეგმით გათვალისწინებული 7 ობიექტის კომპლექსური შემოწმება. ასევე საავტომობილო ბენზინისა და დიზელის საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, შერჩევითი წესით განხორციელდა 13 ბენზინგასამართი სადგურიდან ბენზინისა და დიზელის საწვავის სინჯების აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.1.1.2	შავი ზღვის ზონაში ჩატარებულია 3 საზღვაო პორტის/ტერმინალის ინსპექტირება											
1.1.2	ქ. ბათუმის ქუჩების სველი წესით დასუფთავება თანამედროვე მეთოდებით	1.1.2.1	რეგულარულად მორწყული-მორეცხილი ან/და მექანიკური ცოცხით (სვიპერით) დასუფთავებული სულ მცირე 15 ქუჩა	შპს სანდასუფთავება/ ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	5%	საანგარიშო პერიოდში დაიწყო ბაზრის კვლევა სველი წესით დასუფთავების ტექნიკის შესაძენად.		2,000,000	0	
1.1.2.2	შემწეული სულ მცირე 2 გზის გამწმენდი (ე.წ. სვიპერი)											
1.1.3	შავი ზღვის ზონაში მშენებლობის, დემონტაჟის და ამტვერებადი მასალების ტრანსპორტირების დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების აღსრულების გაუმჯობესება	1.1.3.1	ქ. ბათუმი - წელიწადში სულ მცირე 180 შემოწმება ქ. ფოთი - წელიწადში სულ მცირე 30 შემოწმება	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიის ა(ა)იპ ბათუმის მუნიციპალური ინსპექცია ქ. ფოთის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	25%	ქ. ბათუმში 2025 წლის განმავლობაში მშენებლობის, დემონტაჟის და ამტვერებადი მასალების ტრანსპორტირების დროს მტვრის ემისიების პრევენციის მიზნით შემოწმდა 91 ობიექტი და გაფრთხილება გაიცა 9 ობიექტზე. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁷ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ამტვერებადი მასალის გადაუხურავად ტრანსპორტირებას სატრანსპორტო საშუალებით, ქ. ფოთში გამოიწერა 67 ჯარიმა.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.1.4	ქ. ბათუმში ამტვერებადი საშენებლო მასალების განთავსების და რეალიზაციის შესახებ	1.1.4.1	საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1524-ე მუხლში ცვლილებების შესაბამისი პროექტი, რომლითაც ამ მუხლის მოთხოვნები გავრცელდება ქ. ბათუმის ტერიტორიაზე, წარდგენილია საქართველოს პარლამენტისთვის	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია		ადმინისტრაციული ხარჯი		
1.1.4.2	შესაბამისი დადგენილების პროექტი მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის,											

			ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების ან/და რეალიზაციის წესის დამტკიცების თაობაზე (ქ. თბილისის, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2020 წლის 28 თებერვლის N54-35 დადგენილების მსგავსი) წარდგენილია ქ. ბათუმის საკრებულოსთვის								
1.1.5	ქ. ბათუმში მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ღია გრუნტით დაფარული სივრცეების რეაბილიტაცია გამწვანებით ან სხვა გზით	1.1.5.1	დარგულია 4000 ხე და 2000 ბუჩქი და გამწვანებული 10 ჰა ფართობის ტერიტორია	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიის ა(ა)იპ გამწვანებისა და ლანდშაფტური დაგეგმარების სამსახური	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	44%	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე უწყვეტად ხორციელდება გამწვანების სამუშაოები, არსებული სივრცეების გაფართოება, მოვლა/პატრონობა, ახალი მწვანე სივრცეების და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის შექმნა. საანგარიშო პერიოდში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დაირგო 2 628 ძირი ხე-მცენარე,	1,290,000	663,600	რისკებს წარმოადგენს გლობალური დათბობა, მძიმე მეტეოროლოგიური პირობები, ხე-მცენარეების მექანიკური დაზიანება.
1.1.6	შავი ზღვის ზონის გაზიფიცირებულ დასახლებებში სკოლამდელი აღზრდის ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში შეშის მოხმარებიდან ამოღება უფრო სუფთა ენერჯის გამოყენების გზით	1.1.6.1	შავი ზღვის ზონის შესაბამისი მუნიციპალიტეტის 6 სკოლამდელი აღზრდისა და არანაკლებ 2 ზოგადი განათლების დაწესებულების რეაბილიტაციის შედეგად დამონტაჟებულია უფრო სუფთა ენერჯიაზე (მაგ. ბუნებრივ აირზე) მომუშავე გათბობის სისტემა	საქართველოს ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	45%	ქ. ბათუმში მიმდინარეობს N4 და N5 საჯარო სკოლების, ასევე N3, N12, N26, N18 და N23 საბავშვო ბაღების საშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები. ქ. ფოთში N10, N11 და N16 საბავშვო ბაღების საშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები. აღნიშნულ ობიექტებზე საშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოების ფიზიკური პროგრესი მერყეობს 11%-დან - 80%-მდე. პროგრესის მაჩვენებელი 45% წარმოადგენს პროექტების მიმდინარე პროგრესის საშუალო მაჩვენებელს. საშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები დასრულდება 2026 წელს. შედეგად, საგანმანათლებლო დაწესებულებები უზრუნველყოფილები იქნებიან ბუნებრივ გაზზე მომუშავე გათბობის სისტემებით.	29,437,984	13,009,016	საანგარიშო პერიოდში მნიშვნელოვანი გამოწვევები/დაბრკოლებები არ გამოვლენილა. პროექტები დასრულდება გეგმიით გათვალისწინებულ ვადებში.

1.1.7	საზღვაო ტერმინალებში ე.წ. ნაყარი ტვირთების დასაწყობების, ჩატვირთვა-ჩამოტვირთვისა და ტრანსპორტირების არსებული პრაქტიკის შესწავლა და რეკომენდაციების შემუშავება ამტკვერების შესამცირებლად	1.1.7.1	შესაბამისი კვლევის ანგარიში	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	50,000		
1.2.1	საქართველოში ევრო VI საწვავის ხარისხის სტანდარტის დასაწერად შესაძლებლობების შეფასება და მოსამზადებელი სამუშაოების განხორციელება	1.1.2.1	შემუშავებული ნორმატიული აქტების პროექტები საქართველოს მთავრობის N124 დადგენილებაში (31.12.2004) და N238 დადგენილებაში (28.12.2005) ცვლილებების შეტანის შესახებ	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი		
1.2.2	ზოგიერთ თხევად საწვავში გოგირდის შემცველობის განსაზღვრის მეთოდების დანერგვა საქართველოში	1.2.2.1	დამტკიცებული ნორმატიული აქტი „ტექნიკური რეგლამენტის - ზოგიერთ თხევად საწვავში გოგირდის შემცველობის ზღვრული მნიშვნელობების დადგენის შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის #256 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	სინჯების აღების სისტემის შესაქმნელად და ანალიზის მეთოდების დასადგენად შემუშავებულია "ტექნიკური რეგლამენტის – ზოგიერთ თხევად საწვავში გოგირდის შემცველობის ზღვრული მნიშვნელობების დადგენის შესახებ დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 25 მაისის №256 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის შესახებ პროექტი. დაინტერესებული უწყებების ჩართულობით მიმდინარეობს პროექტის საბოლოო ვერსიის ჩამოყალიბება.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.2.3	შავი ზღვის ზონაში გზებზე ასს-ების გამონაბოლქვის კონტროლის ინტენსივობის გაზრდა	1.2.3.1	შავი ზღვის ზონაში მოქმედებს ასს-ების გამონაბოლქვის გამზომი საველე საზომი მოწყობილობით აღჭურვილი დამატებითი სულ მცირე 1 ეკიპაჟი	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	2025 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში, ქ. ბათუმში, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის დადგენილ ნორმასთან შეუსაბამობის 1089 ფაქტი იქნა გამოვლენილი.	113,800	0	
1.2.4	შავი ზღვის ზონაში საავტომობილო საწვავის ხარისხის კონტროლის განხორციელება	1.2.4.1	შავი ზღვის ზონის ფარგლებში ყოველწლიურად აღებული საწვავის (ბენზინი, დიზელი) სულ მცირე 10 სინჯი და ჩატარებული ლაბორატორიული ანალიზი	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	43%	შავი ზღვის ზონის ფარგლებში საავტომობილო ბენზინისა და დიზელის საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, შერჩევითი წესით განხორციელდა ავტოგასამართი სადგურების რეზერვუარებიდან ბენზინისა და დიზელის საწვავის სინჯების (სულ 13 სინჯი) აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები.	60,000	19,807	

1.2.5	შავი ზღვის ზონაში საზღვაო საწვავის, მძიმე საწვავის და გაზოილის ხარისხის კონტროლის განხორციელება	1.2.5.1 შავი ზღვის ზონის ფარგლებში 2026-2027 წლებში ყოველწლიურად საზღვაო საწვავის ხარისხის მოქმედ კანონდებლობასთან შესაბამისობის შემოწმება განხორციელდება საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული გემების 10%-ში	1.2.5.2 შავი ზღვის ზონის ფარგლებში 2026-2027 წლებში ყოველწლიურად აღებული მძიმე საწვავის და გაზოილის სულ მცირე 10 სინჯი და ჩატარებული ლაბორატორიული ანალიზი	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი		
1.2.6	ქ. ბათუმში ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის თანამედროვე სტანდარტების შემუშავება	1.2.6.1	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი დადგენილების პროექტი ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის სტანდარტების დამტკიცების თაობაზე	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი		
1.2.7	ჭკვიანი შუქნიშნების სისტემის დიზაინის გაფართოება ქ. ბათუმში ჰაერის რეალური მდგომარეობის გათვალისწინების მიზნით	1.2.7.1	დაგეგმვის პროცესში არსებულ ტრანსპორტის კონტროლისა და კოორდინაციის სისტემაში ინტეგრირებულია მოდული ჰაერის რეალური მდგომარეობის გასათვალისწინებლად	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	7%	აქტივობის განხორციელება დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტია 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KfW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.	400,000	0	
1.2.8	ძველ ბათუმში ავტომობილების გადაადგილების შეზღუდვა	1.2.8.1	ძველ ბათუმში სულ მცირე ერთ ქუჩაზე შეზღუდულია ავტომობილების გადაადგილება	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	7%	აქტივობის განხორციელება დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტია 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი	150,905	0	

								მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KFW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.				
1.2.9	ქ. ბათუმში ავტობუსების სავალი ზოლების ქსელის გაფართოება	1.2.9.1	ქ. ბათუმში მოწყობილი ავტობუსების სავალი ზოლი სულ მცირე 3 ქუჩაზე	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	ავტობუსის განხორციელება დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მოძილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტი 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KFW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KFW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.	100,000	0		
1.2.10	ქ. ბათუმში ავტობუსის გაჩერებების კეთილმოწყობა	1.2.10.1	მოწყობილი სულ მცირე 50 გაჩერება	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	ავტობუსის განხორციელება დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მოძილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტი 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KFW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KFW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.	1,000,000	0		
1.2.11	შავი ზღვის ზონაში ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	1.2.11.1	შავი ზღვის ზონაში მოწყობილი ახალი ველობილიკები ქ. ფოთი - 3 კმ ქ. ბათუმი - 2.3 კმ	ქ. ფოთის მუნიციპალიტეტის მერია/ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	ქალაქ ფოთში მიმდინარეობდა ველობილიკების მოწყობის სამუშაოების დაგეგმვა და მისი გათვალისწინება მიმდინარე ინდრასტრუქტურულ პროექტებში. ქ. ბათუმში ველობილიკების მოწყობა განხორციელება დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მოძილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტი 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KFW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო	2,690,000	0	გამოწვევაა ქ. ბათუმის ნაწილში ვიწრო ქუჩების არსებობა, რაც ზღუდავს ველობილიკების მოწყობის შესაძლებლობას.	

							ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KfW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.					
							ველობლიკების მოწყობა ასევე გათვალისწინებულია ქ. ბათუმში ნიკოლაძის სანაპიროს კეთილმოწყობის მიმდინარე სამუშაოების ფარგლებში.					
1.2.12	შავი ზღვის ზონაში ველოსიპედის პარკირების პუნქტების მოწყობა	1.2.12.1	შავი ზღვის ზონაში მოწყობილი ველოსიპედის პარკირების ახალი პუნქტების რაოდენობა ქ. ფოთი - 5 პუნქტი ქ. ბათუმი - 3 პუნქტი ქ. ზუგდიდი - 2 პუნქტი	ქ. ფოთის მუნიციპალიტეტის მერია ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია ქ. ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	„ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში ველოსიპედის პარკირების პუნქტების მოწყობა დაგეგმილია 2026-2027 წლებში“; ქ. ფოთში მიმდინარეობს ველოსიპედის პარკირების პუნქტების მოწყობის მიზნით ადგილების იდენტიფიცირება და განთავსების კონცეფციის შემუშავება; ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიაში საკითხთან დაკავშირებით მიმდინარეობს მუშაობა/კონსულტაცია.		75,000	0	
1.2.13	ქ. ბათუმში ველოსიპედების გაქირავების ქსელის გაფართოება	1.2.13.1	მუნიციპალური ველოსიპედების გაქირავების ქსელის სულ მცირე 5 ახალი პუნქტი	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	საკითხთან დაკავშირებით მიმდინარეობს მუშაობა/ კონსულტაციები		150,000	0	
1.2.14	შავი ზღვის ზონაში ფეხით გადაადგილების დამატებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა/რეაბილიტაცია	1.2.14.1	შავი ზღვის ზონაში განახლებული ტროტუარი: ქ. ფოთი - 60 000 მ2 ქ. ბათუმი - 10 000 მ2	ქ. ფოთის მუნიციპალიტეტის მერია ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	7%	2025 წლის განმავლობაში ქალაქ ფოთში მოეწყობა 5000 კვ.მ ტროტუარი. ქ. ბათუმში ტროტუარების მოწყობა/რეაბილიტაცია დაგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტია 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KfW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.		11,000,000	341,486	
1.2.15	შავი ზღვის ზონაში ელექტრომობილების სწრაფი დამტენების რაოდენობის გაზრდა	1.2.15.1	შავი ზღვის ზონაში დამატებული ელექტრომობილების დამტენების ახალი პუნქტების რაოდენობა ქ. ბათუმი - 50 პუნქტი	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	2%	ქ. ბათუმში საანგარიშო პერიოდში შესწავლილი იქნა ლოკაციები, სადაც შესაძლებელია განთავსდეს ელექტრომობილების დამტენები. შესწავლის საფუძველზე დაიწყო ღონისძიებების მომზადება/განხორციელება აუქციონის გამოცხადების მიზნით.		210,000	62,105	ქ. ფოთში ელექტრომობილის დამტენის განთავსების ჯამურმა ღირებულებამ შეადგინა 62105,20 ლარი, რომელშიც ქ.

			ზუგდიდი - 2 პუნქტი ქ. ფოთი - 2 პუნქტი					ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში ველოსიპედის პარკირების პუნქტების მოწყობა დაგეგმილია 2027 წელს. 2025 წლის მდგომარეობით ქალაქ ფოთში მოეწყო ერთი ელექტრომობილების სწრაფი დამტენი. გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF) მცირე გრანტების პროგრამის (SGP) მიერ დაფინანსებული პროექტის „მზის ენერჯია და მდგრადი ურბანული სივრცეების საქართველოს მერების შეთანხმების და ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის მერიის თანადაფინანსების ქ. ფოთში მოეწყო ელექტრომობილების დამტენი 1 მოწყობილობა.				ფოთის მუნიციპალიტეტის მერიის თანადაფინანსება შეადგენს 20500 ლარს.
1.2.16	შავი ზღვის ზონის საერთაშორისო მნიშვნელობის გზებზე სატვირთო ტრანზიტული ავტომობილების ემისიის კონტროლის დანერგვა	1.2.16.1	გახსნილი სულ მცირე ერთი შემოწმების პუნქტი	სსიპ სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	51%	სსიპ სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტომ, შინაგან საქმეთა სამინისტროს რეგიონალურ სამსახურებთან კოორდინაციაში, შეარჩია სტრატეგიული ადგილები საერთაშორისო მნიშვნელობის გზებზე, მათ შორის აჭარის რეგიონში, სადაც უნდა განხორციელდეს „გზისპირა ზონებში“ ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საგზაო ინსპექტირება. სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მხრიდან სსიპ სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტოს გადმოეცა ქონება - შესაბამისი ადგილი აჭარის რეგიონში, სადაც, 2026 წ წლის მე-2 კვარტლიდან განხორციელდება საგზაო ინსპექტირება. საგზაო ინსპექტირება, რომელიც სხვა კომპონენტებთან ერთად, მოიცავს გამონახოლქვის კანონმდებლობით დაშვებული ნორმების კონტროლსაც.		112,219	112,219	
1.3.1	შავი ზღვის ზონაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის ქსელის გაფართოება	1.3.1.1	ქ. ფოთში განთავსებული ერთი ახალი ავტომატური სადგური	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	ევროკავშირის პროექტის „ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა უკეთესი ჯანმრთელობისთვის“ ფარგლებში გამოვლინდა გამარჯვებული კომპანია გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სადგურების შესაძენად გამოცხადებულ ტენდერში. საანგარიშო პერიოდში ქ. ფოთში ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის ახალი ავტომატური სადგურის განთავსებისთვის მოძიებული ადგილი სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს კუთვნილებაში გადმოეცა. ტენდერში გამარჯვებულმა კომპანიამ შეიძინა სადგური, რომლის ქ. ფოთში მონტაჟს, ინსტალაციასა და ამოქმედებას განახორციელებს 2026 წლის მესამე კვარტალში.		272,141	534,566	
1.3.2	შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული	1.3.2.1	ხორციელდება ინდიკატორული გაზომვები	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	33%	საანგარიშო პერიოდში შავი ზღვის ზონაში ინდიკატორული გაზომვების წერტილების რაოდენობა გაიზარდა 22-დან 25-მდე. კერძოდ,		12,910	4,998	

	მონიტორინგის გაფართოება		დამატებით სულ მცირე 3 წერტილში					გაზომვების ოთხ ეტაპად (მარტი, ივნისი, სექტემბერი, ნოემბერი) ჩატარდა დამატებით დაბა ურეკის (ურეკის პარკში), ქ. ხობისა (ხობის მუნიციპალიტეტის მერიასთან) და ქ. ბათუმის (მაიაკოვსკის ქ. N4-ის მიმდებარედ) თითო-თითო წერტილებზე.				
1.3.3	VOC/BTEX-ის ავტომატური მონიტორინგის განხორციელება ქ. ბათუმში ბათუმის ნავთობტერმინალიდან ემისიების შესაფასებლად	1.3.3.1	დადასტურებული საათობრივი ანალიზის შედეგებისა და მეტეოროლოგიური პარამეტრების მონაცემები	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია		49,257	0	
1.3.4	შავი ზღვის ზონისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება	1.3.4.1	განახლებული ინვენტარიზაცია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია		30,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1.3.5	ჰაერის ხარისხის მოდელირების დანერგვა ურბანულ დონეზე შავი ზღვის ზონაში	1.3.5.1	შემუშავებული და გააქტიურებული ჰაერის ხარისხის მოდელი	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	15%	ევროკავშირის პროექტის „ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა უკეთესი ჯანმრთელობისთვის“ ფარგლებში 2025 წლის მარტში საქართველოში პირველი მისიის დროს პროექტის ექსპერტებმა შეაგროვეს ინფორმაცია საქართველოში ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებული ამჟამად არსებული მონაცემების და მოდელის შესახებ. შეგროვებული ინფორმაციის გაანალიზების საფუძველზე მომზადდა ანგარიში, რომელშიც განსაზღვრულია მოდელირების სისტემის დანერგვისა და განხორციელებისთვის საჭირო გამოთვლითი რესურსებისა და პერსონალის საჭიროებები.		100,000	31,445	გამოწვევას წარმოადგენს ჰაერის ხარისხის მოდელირების სფეროში კვალიფიკაციის ნაკლებობა, რისთვისაც საჭიროა სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება. ასევე, აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დონორული დაფინანსების უზრუნველყოფასა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობაზე.
1.3.6	ქ. ბათუმის მოსახლეობის ექსპოზიციის შეფასება მავნე ნივთიერებების ჭარბი კონცენტრაციებისადმი	1.3.6.1	შესაბამისი კვლევის ანგარიში	სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია.		30,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.

1.4.1	შავი ზღვის ზონაში ჰაერის დაცვის საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებელი ღონისძიებების განხორციელება საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის	1.4.1.1	ჩატარებული სულ მცირე 2 ღონისძიება	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია.	60,000	0	
1.4.2	ჰაერის ხარისხის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების მასალების შემუშავება	1.4.2.1	მომზადებული სულ მცირე ერთი ვიდეომასალა	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია.	19,200	0	
		1.4.2.2	მომზადებული სულ მცირე ერთი საინფორმაციო მასალა და გავრცელებული 700 ერთეული								
1.4.3	მდგრადი მობილობის შესახებ კამპანიის ჩატარება ქ. ბათუმში	1.4.3.1	ჩატარებული კამპანია	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	7%	აქტივობის განხორციელება დაეგეგმილია პროექტის „მდგრადი ურბანული მობილობა ბათუმში“ ფარგლებში, რომლის სავარაუდო ბიუჯეტი 16 000 000 (თექვსმეტი მილიონი) ევრო. პროექტი ხორციელდება გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) ფინანსური მხარდაჭერით, კერძოდ 15 000 000 (თხუთმეტი მილიონი) ევროს გრძელვადიანი შეღავათიანი სესხისა და 1 000 000 (ერთი მილიონი) ევროს გრანტის სახით. შესაბამის სასესხო ხელშეკრულებას გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელი მოეწერა 2024 წელს, ხოლო 2025 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და KfW-ს შორის გაფორმდა განსაკუთრებული შეთანხმება.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.4.4	შავი ზღვის ზონაში შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლების ცნობიერების ამაღლება ეკო მართვის წესების შესახებ	1.4.4.1	შავი ზღვის ზონაში შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლებს გავლილი აქვს ეკო-მართვის ტრენინგი	ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერია ქ. ფოთის მუნიციპალიტეტის მერია	2027 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	33%	2025 წლის განმავლობაში ქ. ბათუმში შიდასაქალაქო ავტობუსის 105 მძღოლმა გაიარა ეკო-მართვის ტრენინგი. ქ. ფოთსა და ქ. ზუგდიდში მიმდინარეობს მოსამზადებელი სამუშაოები შესაბამისი ტრენინგების ჩასატარებლად.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	ეკო მართვის ტრენინგი გავლილი აქვს ქ. ბათუმის მუნიციპალური ტრანსპორტის თითოეულ მძღოლს, საჭიროებიდან გამომდინარე ან/და ახალი კადრების დამატების შემთხვევაში მოხდება მძღოლების ხელშეკრულება მომზადება/გადამზადება.
1.4.5	ქ. ბათუმში სამშენებლო სექტორის ოპერატორების	1.4.5.1	ჩატარებული სულ მცირე 1 ტრენინგი სამშენებლო სექტორის ოპერატორებისთვის	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია.	10,000	0	

	ცნობიერების ამაღლება სამშენებლო საქმიანობის პროცესში მტვრის ემისიების პრევენციის არსებული რეგულაციების და მეთოდების შესახებ	1.4.5.2	მომზადებული სულ მცირე ერთი საინფორმაციო მასალა და ქალაქში არსებულ სამშენებლო მოედნებზე გავრცელებული სულ მცირე 100 ერთეული	განათლების ცენტრი							
1.4.6	ცნობიერების ასამაღლებელი ლონისძიებების ჩატარება სასოფლო- სამეურნეო ნარჩენების ღია წვის მაგნე ზემოქმედების შესახებ	1.4.6.1	ჩატარებული სულ მცირე 2 ცნობიერების ლონისძიება	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2027 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა.		ადმინისტრაციული ხარჯი	